

Pedagogisk Plan
og
informasjons hefte
for
Asphaugen Friluftsbarnehage Sa

Revidert september2017

Innholdsfortegnelse

Innledning og om Asphaugen friluftsbarnehage	side 3
Barnehagens ramme faktorer	side 3
Barnehagens organisasjon og struktur	side 4
Samarbeidsutvalget og forelder rådsstyret	side 5
Dugnad	side 5
Verneombud, brannvernleder, TBC og politiattest	side 6
Forskrift om rammeplan	side 6
Barnehagen sitt samfunnsmandat	side 7
Barnehagen som pedagogisk virksomhet: planer og retningslinjer	side 8
Asphaugen friluftsbarnehages satsningsområder:	
Friluftprofil	side 9
Realfag og språk	side 9
Likestilling og likeverd	side 10
Sosial kompetanse	side 10
Danning gjennom omsorg, lek og læring	Side 10
Bærekraftig utvikling	side 11
Livsmestring og helse, barns trivsel – voksnes ansvar	side 12
Samarbeid hjem – barnehage	side 12
Barns medvirkning og medbestemmelse	side 13
Overganger	side 14
Førskoleklubben	side 14
Dokumentasjon	side 15
Planlegging, digital praksis og progresjon	side 15-16
Fagområder: 7 fagområder	side 17-22
Klær, utstyr og utstyrsliste	side 23
Barnehagesekken	side 23
Kniv/ spikke kurs	side 23
Dagliglivet i barnehagen. Hente og levering m.m.	side 24
Barnehagens tradisjoner	side 27
Sykdom	side 29
Brann og internkontroll	side 30
Barnehagens samarbeidspartnere og annen viktig informasjon	side 30-32
Hovedavtalen og særavtalen for private barnehager	side 33
Møter og administrativ informasjon	side 33

**” Det du tror om meg,
slik du er mot meg,
hvordan du ser på meg og
hva du gjør mot meg
Slik blir jeg !!”**

Innledning

Informasjons- og pedagogisk hefte har som hovedhensikt å beskrive hvordan vi ønsker barnehagens utvikling på ulike områder.

Heftets intensjon:

- Styringsorgan for eiere, samarbeidsråd, styrer, pedagogisk ledere og assistenter og annet personal i barnehagen
- Retningsgivende for, og gi oversikt over, barnehagens arbeidsområder
- Styrende i bruk av materiell og økonomiske ressurser slik at de definerte mål kan nås
- En metode for å bedre samarbeidet og et arbeidsdokument.

Asphaugen Friluftsbarnhage SA

Velkommen til Asphaugen friluftsbarnhage som er en 3 avdelings privat andelsbarnhage med barn i alderen 1-6 år. Barnhagen ble etablert og offisielt oppstartet 1.1.1996, og er bygd av firmaet Barnebygg. Barnhagen er på 2 plan. Personalinngang og avdeling Bjørkestua er nede, avdeling Granstua og Furustua, samt felles rom, personalrom og kontor er i 2. etasje. Barnhagen skiftet navn til Asphaugen friluftsbarnhage våren 2014

Barnhagen er underlagt barnhageloven. Lov om Barnhager: Lov -2016-06-17-66

Lenvik kommune er godkjenningmyndighet for driften av barnhagen

Asphaugen friluftsbarnhage er medlem av Private barnhagers landsforbund (PBL).

Åpningstid er alle hverdager fra kl. 0700-1700. Barna kan være maks 9 timer i barnhagen hver dag.

Barnhagen har stengt julaften og nyttårsaften.

Asphaugen friluftsbarnhage har 5 planleggingsdager hvert barnhageår. Disse er fordelt utover året til personalkurs og til felles planlegging for hele personalgruppen. Barnhagen har stengt disse dagene. Vanligvis er det en planleggingsdag i forbindelse med nytt barnhageår i august, en tidlig i januar og en til evaluering på våren. De andre to er ofte satt til personalkurs.

Psykososiale rammer

Avdeling Bjørkestua har barn i alderen 1-2,5 år. Avdeling Furustua og avdeling Granstua har barn i alderen 2,5år- til 6 år.

Det er ansatt 14,5 årsverk i barnhagen. Det er 2 pedagoger og 2 assistenter på hver avdeling, i tillegg til styrer/daglig leder som er utdannet barnhagelærer. Vi har renholdsstilling m/ kjøkkenansvar 50%. Noen år er barnhagen tildelt støtteassistenter og spesialpedagoger for å styrke tilbud til barn som trenger det.

Barnhagen har 24 plasser pr avdeling fordelt følgende: Bjørkestua 12 barn, Furustua 20-22 barn og Granstua 20-22 barn. Antall barn varierer ut fra barnas alder.

Fysiske rammer

Barnhagen ligger på Silsand Nord på Senja, i et boligområde nært hav og skog. Det er gang avstand til skole, butikk, lysløype og Storvannet. Dette gjør at vi flere dager i uken har spennende turer og opplevelser kort vei fra barnhagen. Vi har også vår egen lille skog innenfor barnhagens område. Vi har to bålplasser innfor barnhagens område, samt en gapahuk og en stor lavvo.

Vi har fast fjæraplass, hvor vi har en liten lavvo, bål plass, tau og nett som barna får utfordre seg i. Fjæra har 2 strandsoner. Berg- og tangstrand og en sandstrand. Vi har også Trollskogen vi benytter. Den ligger på andre siden av hovedveien.

Tomten til barnehagen har en spennende utforming med trær, tau, sykkelbane, fotballbane, sklier, husker, båt med kai. Terrenget er variert slik at det er utfordringer for både store og små.

Barnehagen ligger skjermet fra all biltrafikk. Det planlegges fornyelse av utelekeplassen.

Barn som sover på dagen kan sove i vognskur i medbrakte vogner.

Økonomi og Driftstilskudd

Barnehagen får tilskudd pr barn beregnet ut fra Lenvik kommunes regnskap.

Kommunen skal også gi et administrasjonspåslag på 4,3 % av gjennomsnittlig brutto driftsutgifter i kommunale ordinære barnehager.

Kommunen skal gi kapitaltilskudd til private barnehager per heltidsplass ut fra barnehagebyggets byggeår. Tilskuddssatser er basert på barnetallet, antall barn over og under 3 år.

Barnehagen har foreldrebetalingen ut fra UDIR sine makspriser. Det kan søkes om redusert foreldrebetaling til kommunen.

Barnehagens organisasjon og struktur

Eierforhold

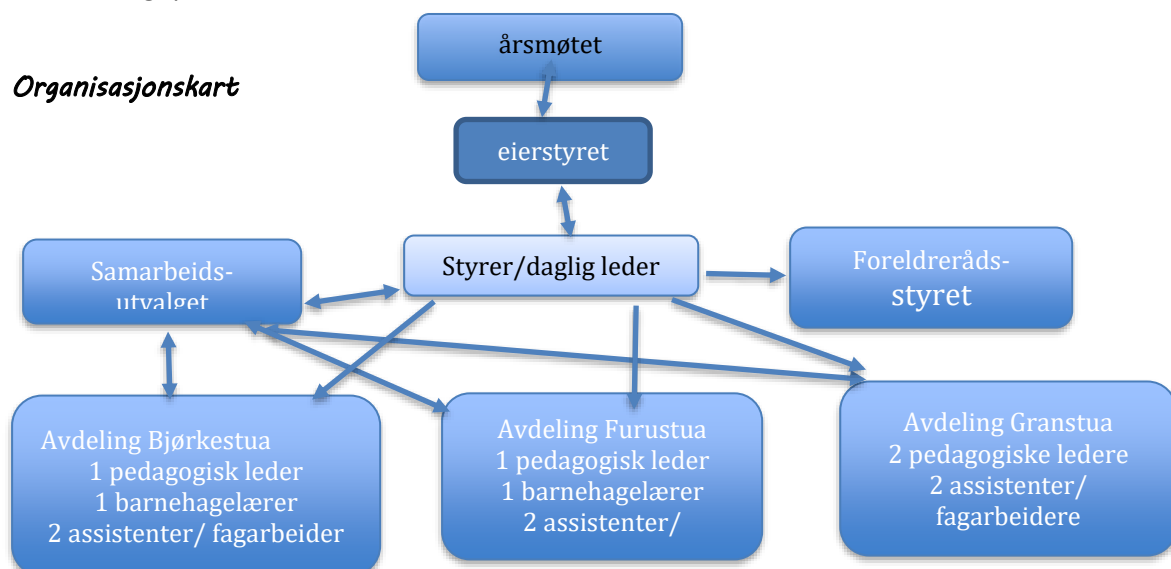
Asphaugen friluftsbarnhage SA. er en foreldreeid andelsbarnehage. Etter søkt barnehageplass, må man ved tildeling av plass betale eierandel på kr 2500,- for å ha plassen. Dette beløpet blir tilbakebetalt når man ikke lenger har behov for barnehageplass.

Foreldrene blir valgt inn i de ulike utvalg:

- Eierstyre -5 foreldre
- Samarbeidsutvalget- 3 foreldre
- Foreldrerådsstyret – 5 foreldre
- Valg komite- 2 foreldre

Alle blir valgt på årsmøtet

Organisasjonskart

Samarbeidsutvalget

I henhold til § 4 barnehageloven, skal hver barnehage ha et samarbeidsutvalg. Bestemmelsene om samarbeidsutvalget står i §§ 4 og 5.

Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ.

Samarbeidsutvalget består av foreldre/foresatte og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. Barnehagens eier kan delta etter eget ønske men ikke med flere representanter enn hver av de andre gruppene.

Samarbeidsutvalget har følgende sammensetning:

- 3 foreldrerepresentanter valgt av foreldrerådet
- 2 personalrepresentanter valgt av barnehagens personale
- leder for eierstyret

Styrer er sekretær og møteleder, men har ingen stemmerett

Foreldrerepresentantene velges for **1 år** om gangen. Leder velges for 1 år.

Samarbeidsutvalgets oppgaver er blant annet å godkjenne årsplan og å være taleorgan for foreldrene dersom de har klager m.m.

Samarbeidsutvalget kan være med på å utarbeide spørreundersøkelser / brukerundersøkelser, kan delta i å bestemme barnehagens satsningsområder, delta i det som gjelder generelt om drifta av barnehagen, endringer ang. Personalnorm/bemanning, barnegruppenes størrelser og sammensetning. Samarbeidsutvalget skal godkjenne budsjett som legges frem for årsmøtet.

Samarbeidsutvalget skal ha informasjon om endringer i barnehagen som har med den generelle drifta i barnehagen å gjøre.

Samarbeidsutvalget kan også være ansvarlig for å arrangere juletreff eller andre arrangement i barnehagens regi, som for eksempel avslutning for 6 åringene, karneval, turer m.m.

Foreldrerådet og foreldrerådsstyret

Foreldrerådet består av foreldre/foresatte til alle barna og skal fremme deres fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.

Det er på årsmøtet valgt et foreldrerådsstyre hvor **5** av foreldrene sitter. De konstituerer seg selv etter årsmøtet, velger en leder og fordeler ansvarsområder.

Det er i hovedsak foreldrerådsstyret som har ansvar for, i samarbeid med styrer, å få gjennomført de nødvendige dugnader i forhold til vedlikehold og de utbedringer som trenges på barnehagens bygning, eiendeler og eiendom.

Dugnad

Det er 10 dugnadstimer for 1 barn i barnehagen. For 2 eller flere barn er det 15 timer. Det er foreldrene selv som har ansvar å skrive på dugnadslisten når de har vært på dugnad. Hver vår blir listene gjort opp og det sendes ut krav på kr 350,- pr ikke utførte dugnadstimer. Dersom man ønsker å utføre dem må man ta kontakt med styrer og avtale arbeidsoppgave innen nytt barnehageår starter.

Timer som skal overføres til neste barnehageår skal avtales med styrer. Ved avtale med styrer i forkant, kan man få jobbe inn neste års dugnadstimer. Det kan byttes dugnadstimer mot andre utvalgte oppgaver:

Vedsekker: 5 sekker = 1 dugnadstimer 350,-

1 dugnadskake = 1 dugnadstimer

Strikkeprodukter, dukkeklær, ull lester/ tøyler m.m.= prissatt ut fra messepriser

Utbygging

Asphaugen friluftsbarnhage starter utbygging av barnehagen høsten 2017. Det skal etableres arbeidsrom til de ansatte, møterom og spesialrom for treninger. Trapp til Furustua og forbedring av soveplasser ute på avdeling Furustua og Granstua, ønskes også etablert. I denne utbyggingen skal også ventilasjonsanlegget byttes våren 2017. Dørene på avdelingene skal byttes.

Det blir også utbedret parkeringsplass for foreldre og ansatte.

Barnehagen skal ikke bygge ut for flere barn. Barnehagen er godkjent for 74 plasser.

Verneombud og brannvernleder

Verneombudet jobber hovedsaklig med sikkerhet på arbeidsplassen. Barnehagen bruker BARN-NETT sitt HMS system som er koblet mot en server i "Styrerassistenten" og som til enhver tid er oppdatert med de nyeste lover og regler.

Asphaugen barnehage sitt hovedverneombud er styrer, i tillegg til verneombud som er valgt av personalet. Styrer er brannvernleder.

HMS betyr helse-miljø og sikkerhet. HMS begrepet er knyttet til en samordnet håndtering av helse-miljø og sikkerhetsproblemer i arbeidslivet. Det er nært forbundet med de reguleringer og føringer som ligger i internkontrollforskriften. Styrer har ansvar for at dette kontrolleres og drives på en forsvarlig måte.

Barnehagen er tilknyttet PBLs (private barnehagers landsforbund) og Bedriftshelse tjeneste- BHT.

TBC-attest

I henhold til forskrift om tuberkulosekontroll av 21.juni 2002 har personer som kommer fra eller har oppholdt seg i minst 3 måneder i land med høy tuberkulose, plikt til å gjennomgå tuberkulinundersøkelse. Dette gjelder selv om det er lenge siden personen har oppholdt seg i et land med høy forekomst av tuberkulose.

Politiattest

Kunnskapsdepartementet har fastsatt ny forskrift om politiattest i barnehager. Den gjelder fra 1. desember 2015.

Første ledd er en presisering av kravet til politiattest i barnehageloven § 19 første ledd. Ingen kan ansettes fast eller midlertidig uten først å legge fram politiattest for arbeidsgiver. Politiattesten må være levert og vurdert før personen begynner å arbeide i barnehagen.

Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Stortinget har i lov 17.juni 2005 nr. 64 om barnehager(barnehageloven) fastsatt overordnede bestemmelser om barnehagens innhold og oppgaver, jf §1,§1a, §2, §3, §4 og § 5). Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver fastsetter utfyllende bestemmelser om barnehagens innhold og oppgaver.

Rammeplanen trer i kraft 1. august 2017. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 1.mars 2006 nr. 266 om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

(fastsatt av kunnskapsdepartementet 24.april 2017 med hjemmel i lov 17.juni 2005 nr 64 om barnehager)

Barnehagens formål og innhold.

«Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling.»

(Rammeplan for barnehager, kapittel 3. 2017)

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek

Barnehagen skal fremme danning.

Barnehagen skal fremme læring.

Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap

Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk.

Barnehagen skal ivareta omsorg ved å hjelpe barn å utvikle tillit til seg selv og andre, ved å oppleve trygghet og trivsel, empati og nestekjærlighet.

Målet med rammeplanen er å gi styrever, pedagogiske ledere og det øvrige personalet en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet. Rammeplanen gir også informasjon til foreldre, eier og tilsynsmyndighet.

Rammeplanen retter seg mot

- Barnehagens personale, som et redskap for planlegging, dokumentasjon og vurdering
- Foreldre og foresatte, for å gi innsikt i barnehagens virksomhet og mulighet til medvirkning og medbestemmelse i henhold til barnehageloven §4
- Barnehageeiere, som kan fastsette retningslinjer for lokal tilpasning av rammeplanen (§2) og som har ansvar for at den enkelte barnehage har de nødvendige rammebetingelsene
- Kommunen, som har ansvar for å føre tilsyn med at alle barnehagene i kommunen driver en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet i samsvar med lov og forskrifter (§16)

Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver redegjør for barnehagens samfunnsmandat.

Samarbeidet med barnas hjem skal ligge til grunn for virksomheten. Barnehagens innhold skal bygge på et helhetlig læringssyn, hvor omsorg og lek, læring og danning er sentrale deler. I tillegg er sosial og språklig kompetanse og sju fagområder viktige deler av barnehagens læringsmiljø jf. Kapittel 3. Planen fremhever betydningen av voksnes holdninger, kunnskaper og ferdigheter til å møte, forstå og oppdra barn til aktiv deltakelse i et demokratisk samfunn. Planen har både et her- og nå og et framtidsperspektiv. Rammeplanen understreker barnehagens særegenhet som pedagogisk virksomhet. En konkretisering av den enkeltes barnehages arbeid skal nedfelles i årsplanen, som fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg.

Rammeplanen skal tilpasses varierte driftsformer og lokale forhold og rammebetingelser.

Barnehagens samfunnsmandat

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov form omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på

grunnleggende verdier i kristen og humanetisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

(barnehageloven §1. Formål)

Med utgangspunkt i rammeplan for barnehagen skal samarbeidsutvalget for hver barnehage fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten.

Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Barnehagen skal møte barn med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle

former for diskriminering

Planer og retningslinjer

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen.

Årsplan

Årsplan gir oversikt over aktiviteter og pedagogiske oppgaver og planer for virksomheten gjennom barnehageåret. I tillegg utarbeides planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov.

Årsplanen har virkning fra 1.9 til 31.8

Samarbeidsutvalget og kommunen som godkjenningsmyndighet skal godkjenne årsplanen som er utarbeidet av barnehagen.

Planen skal gi informasjon om hvordan barnehagelovens bestemmelser om innhold skal følges opp, dokumenteres og vurderes.

Årsplanen har flere funksjoner:

- Arbeidsredskap for barnehagens personale for å styre virksomheten i en bevisst og uttalt retning
- Utgangspunkt for foreldrenes mulighet til å kunne påvirke innholdet i barnehagen
- Grunnlag for kommunens tilsyn med barnehagen

- Informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til eiere, politikere, kommunen, barnehagens samarbeidsparter og andre interesserte

Barnehagens arbeidsmåter.

Arbeidsmåtene som barnehagen velger, skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter skal gi muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert.

Asphaugen friluftsbarnehages og satsingsområde i perioden 2016-2020

Barnehagens satsingsområde er friluftsliv, språk og sosial kompetanse. Barnehagen skal i denne perioden også jobbe med realfag og barns psykiske helse.

Friluftprofilen

Med utgangspunkt i rammeplan for barnehagen, har vi flyttet mye av våre vanlige aktiviteter og opplegg ut av barnehagens fysiske bygning og ut i naturen, samtidig som vi legger inn litt ekstra opplegg og arbeid direkte tilknyttet det å være i en friluftsbarnehage, deriblant mer satsing på naturfag. Vi har derfor investert i turutstyr og realfagsutstyr.

Som friluftsbarnehage ønsker vi å gi barna opplevelser og erfaringer med vær og natur, og bli nærmere kjent med dyr som er rett utenfor veggen vår.

Som barn i friluftsbarnehage skal barna få oppleve og erfare årstidene på nært hold. Barna får erfare vær og natur gjennom hele året, den magiske mørketiden både i skogen og ved havet, høststormer og vinterstormer, vinterdager både med og uten snø, skilek og aking nesten helt ned til fjæresteinene, i skogen og innenfor barnehagegjerdet.

Barna får oppleve å ha hvilestund inne i lavvo, med vinter og vinden som suser utenfor, mens vi slapper av under varme pledd samtidig som vi hører på eventyr og fortellinger. Vi vil også ha varme sommerdager hvor vi kan fiske, bade og se det yrende dyrelivet i fjæra våkne til liv etter hvert som det blir varmere og varmere mot sommeren.

Vi ønsker å få etablert vår egen kjøkkenhage i barnehagen. Målet er at barna skal få produsere og dyrke av egen mat. Vi ønsker også å lære om annet vi kan finne i skogen og ved havet som kan spises eller brukes.

Uteaktivitet gir nye og andre sosiale relasjoner enn inneaktivitet. Det gjelder både mellom barna og mellom barn og voksne. For noen barn kan uteaktiviteten gi mestringsopplevelser som de ikke får innendørs. Ved variert bruk av naturen som opplevelses- og læringsarena og en voksen veileder som har blikk for alle barnas kvaliteter, kan det legges til rette for gode opplevelser for alle, og et bedre sosialt miljø med mindre konflikter og erting.

Vi ønsker også å lære barn hvor vi kan ferdes og hvor vi ikke skal være. (innmark/utmark/ evt. Dyrket mark) Allemannsretten.

Realfag

Barnehagen er i 2017 og 2018 med i et realfagsprosjekt sammen med de andre ikke kommunale og kommunale barnehagene i Lenvik kommune. Dette er i tillegg et satsingsområde fra regjeringen i perioden 2015 til 2019. Målet er at barnehagen skal bidra til at barn lærer og utforsker realfag med motivasjon og glede. Kompetansen til de som jobber i barnehagen skal forbedres og realfaginnholdet i barnehagen er kommet mer frem i fagområdet i rammeplan for barnehager.

Språk

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening.

Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.

Personalet skal stimulere barns verbale og non-verbale kommunikasjon og legge til rette for at alle barn involveres i samspill og i samtaler. Barnehagen har en strategiplan for hvordan vi jobber med språk og språkutvikling.

Likestilling og likeverd

Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisk-, og sosial status, språk, religion og livssyn.

Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet.

Alle skal få muligheten til å bli sett og hørt, og oppmuntret til å delta i fellesskapet i alle aktiviteter i barnehagen. Barnehagen har deltatt i prosjekt om likestilling og likeverd, og personalet har en bevisst holdning om hvordan vi best mulig formidler og fremmer likeverd og likestilling.

Barnehagen prioriterer å ansette flere menn i barnehagen.

Sosial kompetanse

Sosial kompetanse er et veldig viktig satsingsområde og det finnes mange ulike program barnehagene kan bruke i arbeidet med dette. Asphaugen barnehage bruker deler av flere program som vi setter sammen ut fra behov, og ut fra planer som blir lagt i årsplanen. Det er blant annet «Kanin og Pinnsvin», Steg for Steg», «Du og jeg og vi To» med Kari Lamer og «Mitt valg». Disse er vurdert ut fra barns alder og funksjonsnivå.

Barn skal få oppleve tilknytning og fellesskap og kjenne at de kan utøve sin selvbestemmelse og uttrykke egne intensjoner.

Barnehagen må ta utgangspunkt i barns egne uttrykksmåter og barnehagen må gi rom for ulike perspektiv og vise respekt for barnas intensjoner og opplevelsesverden. Barns rett til ytringsfrihet skal ivaretas og deres medvirkning skal integreres i arbeidet med barnehagens innholdsområder.

Danning gjennom omsorg, lek og læring

Danning

I barnehagen er gjensidig samhandlingsprosesser med barn og voksne i lek og læring, og hensynet til hverandre, forutsetninger for barnets **danning**.

Danning er en livslang prosess som blant annet handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Danning skjer i samspill med omgivelsene og med andre, og er en forutsetning for meningsdanning, kritikk og demokrati. Gjennom gode dannelsingsprosesser settes barn i stand til å håndtere livet, ved at de utvikler evnen til å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen, og til å se seg selv som et verdifullt medlem av et større fellesskap. Danning er mer enn utvikling, mer enn læring, mer enn omsorg, mer enn oppdragelse og mer enn sosialisering. Samtidig rommer danning alt dette. Barn må få utfordringer, muligheter til å utvikle kunnskaper og ferdigheter og støtte for å handle omsorgsfullt og gjøre etisk begrunnede valg. Gjennom danning legges grunnlaget for barnets allsidige utvikling.

Omsorg

Barn har rett til omsorg og nærhet. For barnehagen er det en primæroppgave å gi omsorg og nærhet og sørge for at barna ut fra alder og individuelle forutsetninger blir møtt med lydhørhet, innlevelse og vilje til samspill. Barnehagen skal gi rom for barns utøvelse av empati og omsorg i hverdagen.

Lek

Barn kan uttrykke seg på mange måter i lek, og leken har en selvskreven og viktig plass i barnehagen. Barnehagen skal bidra til den gode barndommen ved å gi alle barn muligheter for lek. Leken har betydning for barns trivsel. Lek har betydning som en grunnleggende livs- og læringsform. I barnehagen skal barna få oppleve lek både som egenverdi og som grunnlag for læring og allsidig utvikling.

Læring skal foregå i det daglige samspillet med andre mennesker og med miljøet, og være nært sammenvevd med omsorg, lek og danning. Barnehagen skal legge grunnlaget for videre læring og utvikling. Barnehagen skal legge til rette for at barnet selv skal ha mulighet til å søke erfaringer og opplevelser alene og i samspill med andre. Gjennom utforskning og samtale skaffer barn seg kunnskap og innsikt på mange områder.

Å støtte opp om barnas lekemuligheter er en av barnehagens viktigste oppgaver. Leken har stor betydning for barn. Først og fremst gir den glede og er lystbetont. Samtidig kan leken også være en problemløser. Gjennom leken fremmes også barnas utvikling på alle områder; intellektuelt, språklig, fysisk, sosialt og emosjonelt. Den brukes også til bearbeidelse av opplevelser, både gode – og ikke gode. I Asphaugen friluftsbarnehage prøver vi å tilrettelegge for allsidig lek både ute og inne i barnehagen. Utearealet er et av våre viktigste pedagogiske aktivitets- og læringsrom.

Inne i barnehagen har vi fellesrom, avdeling og smårom hvor barna skal få leke skjermet og alle skal få finne sin plass til leken. Hver avdeling prøver å tilrettelegge avdelingen slik at den innbyr til lek ut fra alder til barna og barnegruppens sammensetning. Det er viktig å vise respekt for barnas lek, både ved å gi rom for den og ved å unngå at leken blir avbrutt.

Barnehagen har fine leke orhold både inne og ute. Vi har et stort areal vi disponerer ute, som innbyr til lek. Det er ikke mange lekeapparat, men skog, sykkelvei, sandkasse, sklier, ”desser”, fotballbane, båt med kai. I tillegg har vi lavvo og vi har en snekkerbod.

Barnehagen ligger også nært havet, og fjæra er mye brukt. Barna er ofte delt opp i mindre grupper, både aldershomogent og blanda grupper.

Bærekraftig utvikling

Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det. Barnehagen har derfor en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for mer bærekraftige samfunn.

Barnehagen skal legge grunnlag for barnas evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet. Barna skal gjøre erfaringer med å gi omsorg og ta vare på omgivelsen og naturen. Barna skal få naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold, og barnehagen skal bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen.

Livsmestring og helse

Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen.

Barns trivsel – Voksnes ansvar

Barnehagen skal drive forebyggende arbeid mot mobbing, og mobbing forekommer allerede i barnehagen. Barnehagen har en samfunnsoppgave i tidlig forebygging av mobbing. Personalet som jobber i barnehagen skal arbeide for et inkluderende miljø som motvirker mobbing.

Barnehagen skal fremme positive handlinger som motvirker mobbing.

Med mobbing så mener vi gjentatte negativ adferd fra en eller flere rettet mot en. Det omfatter systematisk erting, plaging og utestenging. Det er utviklet en veileder for å forebygge mobbing i barnehagen. Dersom det likevel oppstår mobbing i vår barnehage, skal tiltak rettes mot det enkelte barnet, hele barnegruppen og hele miljøet.

Samarbeid med barnas hjem

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg.

Det er foreldrene som har ansvaret for barns oppdragelse og danning. Barnehagen representerer et utfyllende tilbud til hjemmet. Barnehagen skal vise respekt for ulike familieformer.

Foreldre og barnehagens personale har et felles ansvar for barns trivsel og utvikling. Det daglige samarbeidet mellom hjem og barnehage må bygge på gjensidig åpenhet og tillit.

Både foreldre og personalet må forholde seg til at barnehagen har et samfunnsmandat og verdigrunnlag som det er personalets oppgave å forvalte.

Foreldre kan ha behov for hjelp og veiledning i oppdragerspørsmål. Det kan i enkelte tilfeller være riktig å søke ekstern hjelp og veiledning i arbeidet med barn og familier i vanskelige situasjoner.

Det finnes ulike instanser. Blant annet så er det i Lenvik kommune, ”Tverrfaglige møter” som er et samarbeid mellom barnehage, helsesøster, barnevern, PPT, fysioterapeut og jordmortjenesten. Les mer om dette på hjemmesiden til barnehagen.

LEDETRÅDER TIL ET GODT FORELDRESAMARBEID

- Foreldre/foresatte er våre viktigste samarbeidspartnere
- Et godt samarbeid krever åpenhet, tillit god kommunikasjon
- Foreldre er eksperter på sine barn – vi er eksperter på barn
- Foreldre ønsker og behov imøtekommes så langt det lar seg gjøre
- Foreldre skal få ukentlig muntlig tilbakemelding om hendelser i hverdagen
- Foreldre er aktivt med i barnehagens liv, styrker kvaliteten på barnehagen
- Innspill, ideer, ros og ris er alltid velkomne, og skal bli hørt og tatt på alvor. Vi ønsker ikke å snakke over hodet på barna, men vi tar oss gjerne tid til en prat en annen plass en garderoben.

Ordninger som skal sikre foreldremedvirkning

Foreldremøter:

Foreldresamtaler:

Foreldrerådsstyre:

Samarbeidsutvalget – SU:

Daglig møtepunkt- for å ivareta den gode kommunikasjon mellom foreldrene – sørg for å bli sett! “Har du tid til en kopp kaffe-velkommen skal du være !!”

Barns medvirkning og medbestemmelse.

«Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf barnehageloven §1 og §3. Grunnloven §104 og FNs barnekonvensjon art 12 nr1. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare og få innflytelse på det som skjer i barnehagen» (Rammeplan for barnehager 2017, kapittel 4.)

«Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov. Også de yngste barna og barn som kommuniserer på andre måter enn gjennom tale, har rett til å gi uttrykk for sine synspunkter på egne vilkår. Barnehagen må observere og følge aller barns ulike uttrykk og behov. Barnas synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med deres aldre og modenhet. Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta» (Rammeplan 2017, kapittel 4.)

Barn trenger oppmuntring og mestringsopplevelser. Dette bygger opp selvtilliten og selvbilde, noe som er viktig for all videre utvikling og læring. Med utgangspunkt i fagområdene og årsplanen skal barna ha en innholdsrik hverdag i barnehagen, hvor alle skal føle at de er en del av gruppen, at de er til” nytte” og at det de blir sett og hørt hver dag, slik at de kan utvikle et sunt og godt selvbilde.

Barna skal oppleve at de betyr noe i fellesskapet.

Barna trenger å vite at vi trenger dem. I praksis betyr dette at vi tar barna med på våre praktiske gjøremål i hverdagen og viser at vi er glade for å ha dem rundt oss.

I Asphaugen friluftsbarnehage skal vi blant annet på følgende områder gi barn medvirkning:

- Måltider
- Leken- barna skal ha mulighet å velge utelek dersom det er nok personale tilstede utenom utetiden
- Bursdagsfeiringen- valg av frukt og hvordan de ønsker å markere dagen sin

- Ta barna med i planleggingen av arrangement, turer og annet som skal planlegges.
- Ta barna med i evalueringen av arrangement og tema som vi har jobbet med
- Ta med barna når vi skal skrive ut bilder, og la de få være med å bestemme hvilke bilder som skal skrives ut
- La barna delta på skriving av dagrapporter, plakater m.m.
- La barna få uttrykke seg både kroppslig og språklig for hvordan de har det.
- Tilrettelegge for ulike ytringsmuligheter for barna.
- Praktiske oppgaver som det naturlig kan trekkes barn med på.
- Barnemøter og intervju kan være hjelpemiddel for at barna skal få ytre sine meninger og ønsker.
- Være tilsted og være anerkjennende for det barna ytrer ønsker om og det de gjør, leker med osv.

OVERGANGER

Når barnet begynner i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen.

Barnehagen tilpasser rutiner og organiserer tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn.

Personalet skal sørge for tett oppfølging den første tiden, slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.

Det er viktig at foreldrene setter av god tid til tilvenningstiden.

Overganger innad i barnehagen

Når overganger skjer innad i barnehagen skal personalet sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe. Bytte av barnegruppe skjer vanligvis ved oppstart nytt barnehage år. Men det kan også være nødvendig 1. januar.

Barna besøker den nye avdelingen til måltider og lek, minimum 1 måned før det skal ha oppstart der. Ved overgang til ny avdeling nytt barnehageår, bruker personalet hele sommeren til å bli kjent med de barna som skal begynne på avdelingen.

Overgangen mellom barnehage og skole

Det er utarbeidet en egen plan for overgang barnehage – skole, hvor vi samarbeider med barnehagene på Silsand og med alle skolene som barna skal begynne på. Det er satt opp 3 besøksdager: 2 om høsten hvor en av dem kommer vi til skolen og den andre kommer skolen til oss, med de elever som nå går i 1. klasse. Det er 1 møte på vinteren hvor vi besøker skolen. I tillegg er det førskoledager på våren i regi av skolen. Ved behov setter vi opp flere besøksdager på skolen.

Klubber

I tillegg til at hver avdeling er på tur og jobber med ulike tema og fagområder, har vi valgt å ha barna ut fra alder (fødselsår) inndelt på klubber 1-2 dager i uken. Dette for å ivareta progresjon, og for å ha opplegg tilpasset barnas aldre og utviklingsnivå.

Førskoleklubben- Elgklubben.

Tema og aktivitet for førskoleklubben

På førskoleklubben (siste år før skolestart) skal det være fokus på begrepsinnlæring, språk og nysgjerrighet.

realfag, forskning,

Dette er mål for hva ungen skal ha med seg i ryggsekken” når de forlater barnehagen for å begynne på skolen.

- På- og avkledning. Bli selvstendig. (Dette må trenes på hjemme også.)
- Toalett/hygiene – tørke og vaske seg selv
- Kollektive beskjeder (motta)
- Begrepsinnlæringen som tidligere nevnt
- Blyantbegrep
- Fonologisk bevissthet (lytte ut lyder)
- Sosialt felleskap – sosial kompetanse

Faste tradisjoner i førskoleklubben:

- Ansvar for Lucia toget og pynting av juletreet inn på fellesrommet.
- Ansvar for juleforestillingen sammen med de andre barna
- Topptur til Varden om våren
- Overnatting i barnehagen om våren og avslutningsfest.
- Hopper ut av vinduet på baksiden siste dag ferdig stemplet.
- Skiturer om vinteren (lengre turer enn tidligere)
- Har egne tusekker og skal smøre sine egne matpakker til turer.
- Jobbe med Alfabettoget og Bokstavbyen

Reveklubben er for 4 åringene, Hareklubben er for 3 åringene, Ekornklubben er for 2 åringene og Museklubben er for 1 åringene. Planer og mål for disse klubbene varierer fra år til år.

Dokumentasjon

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen.

Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten.

Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet kan gi foreldre, lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen, og om hvordan barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen.

Målgruppen for vår dokumentasjon er forskjellig. Her er noen eksempler:

Dokumentasjon for foreldre:

- Reportasjer på hjemmesiden, fotomontasjer i barnehagen, på skjerm i garderoben
- Foreldresamtaler, samt daglig informasjon
- Loggen på eBarnehage

Dokumentasjon for personalets refleksjon og utvikling:

- Praksisfortellinger
- Kartleggingsverktøy

Dokumentasjon for barna:

- Reportasjer, bilder m.m
- Fotomontasjer i barnehagen
- "Permen min" og klubbhefte for elgklubben.

Dokumentasjon for samfunnet:

Vi vurderer det pedagogiske arbeidet forløpende på de ulike møtearenaer som er nevnt under planlegging. Vi vurderer på grunnlag av erfaringene som er gjort og den pedagogiske dokumentasjonen.

Vi vurderer arbeidet vårt i møte med foreldre. Vi har brukerundersøkelser hvert andre år, jevnlig foreldresamtaler og vi har representanter for foreldre i samarbeidsutvalget.

Vi vurderer arbeidet gjennom barnesamtaler hvor barna selv kan si noe om hvordan de har det og hva de ønsker.

På disse arenaene vurderes barnehagens totale virksomhet, samspill mellom barn og barn-voksen, hvordan fagområdene blir ivaretatt og om vi har nådd våre målsetninger. Vi vurderer også enkeltbarn ifr trivsel og utvikling.

Vi har medarbeidersamtaler for personalet for at vi skal få utnyttet kompetanse og interesser på best mulig måte.

De vurderingene som blir gjort danner grunnlag for hva som blir førende for videre planlegging av arbeidet.

Planlegging

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplan. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen. Planleggingen gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen. Planleggingen synliggjør hvordan barnehagen fortolker og realiserer rammeplanen og skal være utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten. Planleggingen må baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe. Den skal også baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre.

Digital praksis

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn.

Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte.

Barnehagen bruker IKT senteret som veileder og de har utarbeidet et heftet «IKT brille» og «IKT i praksis» som barnehagen benytter seg av.

Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barn skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang.

Alle barn skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets og læringsmuligheter.

Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø.

Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskap og ferdigheter.

Tilrettelegging barn med spesielle behov

Barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder.

Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Tilretteleggingen skal vurderes underveis og justeres i tråd med barnets behov og utvikling. Inkludering i barnehagen handler også om tilrettelegging for sosial deltakelse.

Barnehagens innhold må formidles på en måte som gjør at ulike barn kan delta ut fra egne behov og forutsetninger. Barnehagen skal sørge for at barn som mottar spesialpedagogisk hjelp, inkluderes i barnegruppen og i det allmennpedagogiske tilbudet.

FAGOMRÅDER

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold..

Barnehagens verdigrunnlag og formål skal gi retning for, og prege arbeid med, fagområdene, og barnas rett til medvirkning skal ivaretas. Barnas lek danner et viktig grunnlag for arbeidet med fagområdene. Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag.. Barnas interesse for fagområdene skal stimuleres, og barnehagen skal bidra til å etablere et lærende felleskap som verdsetter ulike uttrykk og meninger. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforsking og skapende aktiviteter. Barnehagen skal bruke ulikt materiell og utstyr, teknologi og digitale verktøy, spill, bøker og musikk i arbeidet med fagområdene. Fagområdene er i stor grad de samme som barn senere møter som fag i skolen.

1. Kommunikasjon, språk og tekst

Gjennom arbeid med kommunikasjon, språk og tekst skal barnehagen bidra til at barna:

- Uttrykker sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter
- Bruker språk til å skape relasjoner og delta i lek, og som redskap til å løse konflikter
- Videreutvikler sin begrepsforståelse og bruker et variert ordforråd.
- Leker, improviserer og eksperimenterer med rim, rytme, lyd og ord
- Møter et mangfold av eventyr, fortellinger, sagn og uttrykksformer
- Opplever spenning og glede ved høytlesning, fortelling, sang og samtale
- Utforsker og gjør seg seg erfaringer med ulike skriftspråksuttrykk, som lekeskrift, tegning og bokstaver, gjennom lese- og skriveaktiviteter.

Foreldrenes er også viktige rollemodeller og bidragsyttere for å skape et godt språkmiljø og for å ivareta de ulike morsmålene vi har.

Personalet skal:

- Skape et variert språkmiljø der barna får mulighet til å oppleve glede ved å bruke språk og kommunikasjon med andre
- Synliggjøre språklig og kulturelt mangfold, støtte barnas ulike kulturelle uttrykk og identiteter og fremme mangfold i kommunikasjon, språk og andre uttrykksformer
- Invitere til ulike typer samtaler der barna får anledning til å fortelle, undre seg, reflektere og stille spørsmål.
- Oppmuntre barna til å fabulere og leke med språk, lyd, rim og rytme
- Støtte barnas lek med, og utforsking av skriftspråket.
- Bruke varierte formidlingsformer og tilby et mangfold av bøker, sanger, bilder og uttrykksformer
- Inkludere alle barna i språkstimulerende aktiviteter.

2. Kropp, bevegelse og helse

Vaner og handlingsmønster tar form allerede fra tidlig alder, gode vaner som tilegnes i barnehagealder, kan vare livet ut. Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mental og sosialt velvære og bidra til god fysisk og psykisk helse.

Gjennom arbeid med fagområdet skal barna få mulighet til å sanse, oppleve, leke, lære og skape med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser.

Gjennom arbeid med kropp, bevegelse og helse skal barnehagen bidra til at barna:

- Opplever trivsel, glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer, inne og ute, året rundt.
- Blir kjent med egne behov, får kjennskap til menneskekroppen og utvikler gode vaner for hygiene og et variert kosthold
- Videreutvikler motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, koordinasjon og fysiske egenskaper.

- Opplever å vurdere og mestre risikofylt lek gjennom kroppslige utfordringer.
- Blir trygge på egen kropp, får en positiv oppfatning av seg selv og blir kjent med egne følelser
- Setter grenser for egen kropp og respekterer andres grenser
- Får innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid

Personalet skal:

- Være aktive og tilstedeværende, støtte og utfordre barna til variert kroppslig lek og anerkjenne barnas mestring
- Bidra til at barna kan tilegne seg gode vaner, holdninger og kunnskaper om kost, hygiene, aktivitet og hvile
- Gi barna tilgang til varierte og utfordrende bevegelsesmiljøer, sanseopplevelser og kroppslig lek ute og inne, i og utenfor barnehageområdet
- Bidra til at barna utvikler et bevisst forhold til retten å bestemme over egen kropp og respekt for andres grenser
- Legge til rette for at måltider og matlaging bidrar til måltids glede, deltakelse, samtaler og fellesskapsfølelse hos barna
- Kjenne og praktisere nasjonale føringer for helsefremmende og forebyggende tiltak som gjelder barn

3. Kunst, Kultur og kreativitet

Opplevelser med kunst og kultur i barnehagen kan legge grunnlag for tilhørighet, deltakelse og eget skapende arbeid. I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former, og organisert på måter som gir barna anledning til utforskning, fordypning og progresjon.

Barna skal støttes i å være aktive og skape egne kunstneriske og kulturelle uttrykk. Barnehagen skal legge til rette for samhørighet og kreativitet ved å bidra til at barna får være sammen om å oppleve og skape kunstneriske og kulturelle uttrykk.

Fagområdet omhandler uttrykksformer som billedkunst og kunsthåndverk, musikk og dans, drama, språk, litteratur, film arkitektur og design.

Gjennom arbeid med kunst, kultur og kreativitet skal barnehagen bidra til at barna:

- Har tilgang til ting, rom og materialer som støtter opp om deres lekende og estetiske uttrykksformer
- Tar i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede
- Bearbeider inntrykk og følelser i møte med kunst, kultur og estetikk gjennom skapende virksomhet ute og inne
- Møter et mangfold av kunstneriske og kulturelle uttrykksformer og utforsker og deltar i kunst- og kulturopplevelser sammen med andre
- Bruker ulike teknikker, materialer, verktøy og teknologi til å uttrykke seg estetisk
- Opplever glede og stolthet over egen kulturell tilhørighet.

Personalet skal:

- Samtale med barna om deres og andres kunstneriske og kulturelle uttrykk
- Gi rom for, støtte og berike barnas bearbeiding av møter med kunst og kultur
- Være lydhøre, anerkjenne og imøtekomme barns egen tradisjonskultur og barnekultur
- Være lyttende og oppmerksomme på barnas ulike kulturelle uttrykk, vise respekt for deres yringsformer og fremme lyst til å gå videre i utforskning av de estetiske områdene

- Motivere barna til å uttrykke seg gjennom musikk, dans, drama og annen skapende virksomhet, og gi dem mulighet til å utvikle varierte uttrykksformer
- Synliggjøre og skape estetiske dimensjoner i barnehagens inne- og uterom
- Gi barna anledning til å bli kjent med et mangfold av tradisjoner og kunst og kultur-uttrykk fra fortid og samtid
- Bidra til at kulturelt mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen.

4. Natur, Miljø og teknologi

Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme forståelse for naturens egenart og barnas vilje til å verne om naturressursene, bevare biologisk mangfold og bidra til bærekraftig utvikling. Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider.

Barnehagen skal legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som arena for lek og læring. Barnehagen skal legge til rette for at barna kan forbli nysgjerrige på naturvitenskapelige fenomener, oppleve tilhørighet til naturen og gjøre erfaringer med bruk av teknologi og redskaper

Naturen gir rom for et mangfold av opplevelser og aktiviteter til alle årstider og i all slags vær.

Naturen er en kilde til skjønnhetsopplevelser og gir inspirasjon til estetiske uttrykk. Fagområder skal bidra til at barn blir kjent med og får forståelse for planter og dyr, landskap, årstider og vær. I dette inngår kjærlighet til naturen, forståelse for samspillet i naturen og mellom mennesket og naturen

Gjennom arbeid med natur, miljø og teknikk skal barnehagen bidra til at barna:

- Opplever og utforsker naturen og naturens mangfold
- Får gode opplevelser med friluftsliv året rundt.
- Opplever, utforsker og eksperimenterer med naturfenomener og fysiske lover
- Får kjennskap til naturen og bærekraftig utvikling, lærer av naturen og utvikler respekt og begynnende forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen
- Får kunnskap om dyr og dyreliv
- Lager konstruksjoner av ulike materialer og utforsker muligheter som ligger i redskaper og teknologi
- Får kjennskap til menneskets livssyklus

Personalet skal:

- Legge til rette for mangfoldige naturopplevelser og bruke naturen som arena for lek, undring, utforskning og læring
- Gi barna tid og anledning til å stille spørsmål, reflektere og lage egne forklaringer på problemstillinger, og til å delta i samtaler om det de har erfart og opplevd
- Synliggjøre naturfenomener og reflektere sammen med barna om sammenhenger i naturen
- Utforske og eksperimentere med teknologi og naturfenomener sammen med barna

5. Etikk, religion og filosofi

Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på og preger verdier og holdninger. Fagområdet retter særlig oppmerksomhet mot barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag i et samfunn preget av livssynsmangfold.

Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn. Erfaringer med kulturelle uttrykk har egenverdi. Barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfold, og forståelse for andre menneskers livsverden og levesett. Gjennom å samtale om og undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål skal barn få anledning til selv å formulere spørsmål, lytte til andre, reflektere og finne svar.

Gjennom arbeid med etikk, religion og filosofi skal barnehagen bidra til at barna:

- Får kjennskap til grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon og blir kjent med religioner og livssyn som er representert i barnehagen
- Utforsker og undrer seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål
- Får kjennskap til, forstår og reflekterer over grunnleggende normer og verdier
- Får en forståelse for at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på
- Utvikler interesse og respekt for hverandre og forstå verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap

Personalet skal:

- Formidle fortellinger og skape rom for barnas opplevelser, samtaler, erfaringer og tanker om religion, livssyn, etikk og eksistensielle temaer
- Utforske og undre seg over eksistensielle, etiske, religiøse, livssynsmessige og filosofiske spørsmål sammen med barna
- Bidra til å utvikle barnas toleranse, interesse og respekt for hverandre og for mennesker med ulik kulturell, religiøs eller livssynsmessig tilhørighet
- Gi barna kjennskap til og markere merkedager, høytider og tradisjoner i den kristne kulturarven og andre religioner og livssyn som er representert i barnehagen
- Samtale med barna om religiøse og kulturelle uttrykk, og være bevisst på hvordan egen deltakelse kan støtte og utvide barnas tenkning

6 Nærmiljø og samfunn

Barnas medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt i, og erfaring med, deltakelse i et demokratisk samfunn. Gjennom utforsking, opplevelser og erfaringer, skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden.

Barnehagen skal bidra til kunnskap om og erfaring med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker, slik at barna kan oppleve tilhørighet til nærmiljøet. Kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer er en del av fagområdet. Gjennom lek og varierte aktiviteter skal barna få erfaring med å lytte, forhandle og diskutere og få begynnende kjennskap til menneskerettighetene.

Fagområdet skal omfatte kjennskap til samisk språk, kultur og tradisjon og kjennskap til nasjonale minoriteter. Grupper med langvarig tilknytning til landet defineres som nasjonale minoriteter.

Gjennom arbeid med nærmiljø og samfunn skal barnehagen bidra til at barna:

- Oppmuntres til å medvirke i egen hverdag og utvikler tillit til deltakelse i samfunnet
- Erfarer at alle får utfordringer og like muligheter til deltakelse

- utforsker ulike landskap, blir kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lærer å orientere seg og ferdes trygt
- Blir kjent med lokalhistorie og lokale tradisjoner
- Blir kjent med ulike tradisjoner, levesett og familieformer
- Blir kjent med at samene er Norges urfolk, og får kjennskap til samisk kultur
- Får kjennskap til nasjonale minoriteter

Personalet skal

- Sørge for at barna erfarer at deres valg og handlinger kan påvirke situasjonen både for dem selv og for andre
- Introdusere barna for personer, steder og samfunnsinstitusjoner i nærmiljøet for å skape tilhørighet og hjelpe barna med å orientere seg og ferdes trygt
- Gir barna forståelse av at samfunnet er i endring og at de inngår i en historisk, nåtidig og fremtidig sammenheng
- Gjøre barna kjent med samisk kultur og levesett, og knytte det samiske perspektivet til merkedager og hverdagsliv, kunst, kultur og mattradisjoner
- Gir barna begynnende kjennskap til betydningen av menneskerettighetene, spesielt barnekonvensjonen

7. Antall, rom og form

Fagområdet handler om å oppdage, utforske og skape strukturer og hjelper barna til å forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur, og ved å selv å være kreative og skapende. Arbeidet med fagområdet skal stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning. Fagområdet omfatter lekende og undersøkende arbeid med sammenligning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster, tall, telling og måling. Det handler også om å stille spørsmål, resonnere, argumentere og søke løsninger.

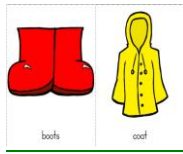
Gjennom arbeid med antall, rom og form skal barnehagen bidra til at barna:

- oppdager og undrer seg over matematiske sammenhenger
- Utvikler forståelse for grunnleggende matematiske begreper
- Leker og eksperimenterer med tall, mengde og telling, og får erfaring med ulike måter å uttrykke dette på
- Erfarer størrelser i sine omgivelser og sammenligner disse
- Bruker kroppen og sansene for å utvikle romforståelse
- Undersøker og gjenkjenner egenskaper ved former og sortere dem på forskjellige måter
- Undersøker og får erfaring med løsning av matematiske problemer og opplever matematikkglede

Personalet skal:

- Bruke matematiske begreper reflektert og aktivt i hverdagen
- Bruke bøker, spill, musikk, digitale verktøy, naturmaterialer, leker og utstyr for å inspirere barna til matematisk tenkning
- Styrke barnas nysgjerrighet, matematikkglede og interesse for matematiske sammenhenger med utgangspunkt i barnas uttrykksformer

- Legge til rette for matematiske erfaringer gjennom å berike barnas lek og hverdag med matematiske ideer og utdypende samtaler
- Stimulere og støtte barnas evne og utholdenhet i problemløsning

Klær og utstyr

Vi ønsker å gi barna erfaring og forståelse av det å ha riktige klær i forhold til årstid og vær, og ut i fra aktivitet vi skal gjøre ute.

Samtidig er det viktig å ha et godt samarbeid med foreldrene om klær og utstyr slik at barna skal trives ute. Det er ingen som trives når de fryser. Det er spesielt viktig med gode og riktige sko når det er kaldt, romslig dress, og ullundertøy på kalde dager, samt rikelig med skifteklær.

Utstysliste: MERK KLÆR

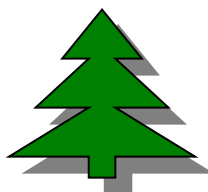
Høst og vinter:

- Ullundertøy innerst på kroppen. Longs foretrekkes fremfor strømpebukse, da det er lettere å bytte på sokker når man er våt, samt barna får ha ullsokker innerst på føttene på kalde dager
- Ullvangsokker/ullsokker. Tubesokker er ikke å anbefale da føttene blir kalde og klamme av disse
- Antisklisokker er kun for å bruke inne. Disse kjøler føttene ute.
- Cherrox er **ikke** varme nok sko om vinteren. Barnehagen anbefaler luftige gode vintersko. Nesnaladder er bra på kalde tørre dager. Men må man velge et par vintersko er sko nevnt over de som tilfredsstillere alle ulike vinterdager vi har i nord.
- Buff til halsen er å anbefale foran skjerf. Dette for at disse både kan bruke som hodeplagg og det ikke er fare for kvelning ved klatring i trær. Denne vil vi at alle skal ha i sekken sin.
- Fleeceklær og ull klær
- Varm og vindtett lue for kalde vinterdager. Tynn lue i tillegg (og/eller Buff)
- Votter, ullvotter, regnvotter, vindvotter og tynne ullvotter/bomullsvotter for å ha på hendene når vi spiser ute. Godt med skiftevotter.
- Utedress om vinteren. Det er ønskelig at dressene er romslige, ikke trang rundt handledd og ankel og for å slippe kvelningsulykker skal hette helst ikke være fast sydd, men kneppet på. Pass også på at dressen ikke har lange snorer. Dette gjelder også de som har to delte uteklær- både sommer og vinter
- Regnklær er nødvendig året rundt. Støvler om sommer og cherrox om vinteren når det er slafse føre
- Min 2 sett skifte innerst da vi ofte er ute lenge og flere ganger i løpet av dagen

Sommer:

Vår og høst er ganske like her i Nord-Norge. Sommerklær som t-skjorte og shorts er lurt å ha på varme dager, samt gode joggesko.

- Joggesko er nødvendig når vi er på tur om sommeren. Da kan man ikke bare ha småsko.
- Fleeceklær er ofte nødvendig om sommeren også

- Vindjakke og lett utebukse. Klær man ikke er redd for.
- Støvler
- Solbriller og solkrem
- Skifteklær som undertøy, ekstra luer/votter, jumper, bukse etter årstiden.

Barnehagesekken:

Alle barn som begynner i Asphaugen friluftsbarnehage får hver sin Bergans barnesekk. Et av målene for denne er at barna skal ha med seg sitt eget skifteutstyr når de er på tur, lære å pakke sekken sin selv og ha egen drikkeflaske med seg. Det er viktig at foreldrene har sekkene med hver dag og at det utstyr som er skrevet på utstyrslisten for sekken alltid er i sekken.

Knivkurs/spikkekurs

Barna som går i Asphaugen friluftsbarnehage skal lære seg å respektere og bruke kniv. Alle barn på førskolen har knivkurs og får kniv og knivsertifikat når de slutter i barnehagen.

I tillegg skal vi på sikt få innført knuter og surringer, opparbeidet naturlekeplass i skogen og fjæraområdet

Mat ute

Barna skal få oppleve og erfare det å spise ute, lage mat ute og være deltakende på matlagingen både i lavvoen og ute i skogen og i fjæra.

Dagliglivet i barnehagen

Vi som barnehage har forpliktelser til rammeplanen også i de hverdagslige aktivitetene i barnehagen. vi har mål for disse og valgt ut aktiviteter og innhold ut fra hva vi mener er viktige verdier.

Hente og bringe

Møte med barn og foreldre ved henting og levering er et viktig daglig møtepunkt for samarbeidet mellom hjem og barnehage. I Asphaugen friluftsbarnehage blir barna levert enten på fellesrommet, på avdelingen eller ute i lavvoen, og det er viktig at barna blir fulgt inn til en voksen. Dette er ikke bare viktig for å sikre at personalet har sett at barnet er kommet i barnehagen, men også viktig for å kunne gi og motta beskjeder og informasjon.

Dersom barnet kommer senere enn kl. 09:30, eller ikke kommer i barnehagen pga sykdom , fridag m.m. MÅ dere gi beskjed innen klokken 09:00. Dette for at vi skal kunne planlegge dagen, både i forhold til antall barn og antall personale dersom det er sykdom blant personalet. Men også at aktivitetene starter 09:30 og da er grupper allerede gått på utflukt når barna kommer. Beskjed kan legges inn på eBarnehage, sms eller ved at man ringer barnehagen.

Dersom barn har fått smittsomme barnesykdommer, lus m.m er det viktig at barnehagen gir beskjed.

Rydding

Sammen med en voksen rydder barna avdelingen før måltid, barna skal rydde når de bytter aktivitet og er ferdig med en lek eller aktivitet

Målet er:

- Å lære barn å holde orden på avdelingen
- At alle skal bli fortrolig med hvor tingene har sin plass
- Konsentrasjon
- Samarbeid og å hjelpe hverandre
- Ansvarlighet og å lære og ta vare på leker, spill og utstyr.
- Begrepstrening

Håndvask og hygiene

Når barn blir levert og hentet i barnehagen, bør både barn og foreldre vaske hendene sine i garderoben eller på badet, spesielt i de perioder hvor det er mye influensa og smittsom sykdom. Dette for å drepe” hjemme” bakterier før man kommer til barnehagen og for å drepe” barnehage” bakteriene før man drar hjem. I barnehagen vasker barna hendene før måltid og etter toalettbesøk. Når vi kommer inne etter utetiden vasker barna hendene.

Målet er:

- Hygienetrening
- Stå i kø og vente på tur og innordne seg etter andre
- Konsentrasjon
- De store kan hjelpe de små
- Sosial trening og språktrening

Hygiene blant personale er også viktig. Derfor skal alle bruke engangshansker når vi steller barna. Dette for å hindre smitte begge veier. Det brukes bare papirkluter til vask av barna og papir til tørk.

Påkledning

Vi er ute hver dag i barnehagen – nesten uansett vær. Kun ved ekstrem kulde hender det at vi er inne eller har redusert utetid for barn. Men det er viktig å ha rette klær – klær som fungerer ut fra årstid og værforhold

Alle barn blir motivert til å kle på seg selv fra de er små. Målet for påkledningsaktiviteten i garderoben er;

- Språktrening
- Selvstendighet i påkledningen, spesielt viktig for de eldste som skal begynne på skolen
- Utvikle positive holdninger til utelek og uteaktiviteter gjennom hele året, til all slags vær
- Utvikle grunnleggende fysiske og motoriske ferdigheter ute
- Utvikle god kroppsbeherskelse
- Konsentrasjon
- Opprette kontakt med andre barn på en positiv måte
- Tilhørighet i barnegruppa og oppleve humor og glede
- Vise hensyn til hverandre

Samlingsstunder

Barnehagen har samlingsstunder på avdelingen og/ eller i mindre grupper hver dag, samt” ukeslutt” samling med alle barn på fredager.

Det kan være sang, sangleker, fortellerstund, drama og bordteater, dukketeater, tema fra ” snakkepakken”, temasamling, historier/eventyr med flanellograf m.m. samt fortellerunder for barna

Målet er

- Oppleve fellesskapet og sosial tilhørighet
- Styrke selvfølelsen, tørre å snakke i gruppen og stå fram
- Begrepstrening
- Sosial trening, vente på tur, lytte, snakke og følge en samtale
- Språkstimulerende aktivitet
- Konsentrasjon
- Ta hensyn til hverandre og respektere hverandre ved å vente, lytte og la de små få slippe til.
- Tilegne kunnskap om ting fra tema og det som personalet legger frem i samlingen, eller kanskje noe andre barn forteller om

Måltid

I barnehagen vår ønsker vi at omsorgen for det enkelte barnet i forbindelse med mat og måltider skal komme til uttrykk gjennom:

- At vi ved bevisste valg bidrar til et sunt kosthold gjennom maten vi serverer
- At vi passer på at hvert enkelt barn spiser ofte nok og får i seg nok mat og drikke
- At vi har en god dialog med barnets foresatte via foreldremøter og foreldresamtaler
- At måltidet har en rolig og trygg ramme som oppmuntrer barnet til å spise og til å smake på nye retter
- At vi lærer barnet vanlige høflighetsregler
- At barnet får kunnskaper om menneskekroppen og forståelse for betydningen av gode vaner og sunt kosthold.
- At barna blir selvstendige, lærer å smøre på skiva selv
- At barna er deltakende på borddekking og rydding.

Barna som ikke har spist frokost hjemme kan spise medbrakt frokost fra 0700-0800. Barnehagen har frokost kl 0900.

Vi serverer to faste ernæringsmessige gode måltider hver dag. Ofte har vi noe varmt til 2. måltid. Ofte når vi er på tur og ute, lager vi mat på bål til 2. måltid.

Hver fredag har vi felles varm mat i barnehagen.

Barna får tilbud om frukt og grønnsaker hver dag. Vi tilbyr fisk og fiskeprodukter som en del av kostholdsplanen i middager/ som pålegg daglig.

Barna får tilbud om melk til hovedmåltid, samtidig som vi oppmuntrer barna til å drikke vann som tørstedrikk.

Hvilestund

Både på avdeling bjørkestua, men også på avdeling Furustua og Granstua, er det barn som sover midt på dagen. De barna som ikke sover har hvilestund på de årstidene det er behov for litt hvile- spesielt i mørketiden. Det er også viktig å gi barna mulighet for å hvile selv om de selv ikke føler behovet. For de barna som er ute hele dagen, er det viktig å få litt avbrekk med hvile og eventyrstund inne i lavvoen.

Barnehagens tradisjoner

Barnehagen har valgt ut tradisjoner som vi ønsker å markere hvert år. Noen av disse faller på faste dager i uken, mens andre faller på tilfeldige dager. For de barna som ikke har full barnehageplass, er det arrangement alle barna kan komme på, selv om de ikke har barnehageplass denne dagen. Da kan de komme i kjernetiden av arrangementet. Klokken 09:30 til kl 12:00. Ved endring av klokkeslett vil dere bli informert om dette.

Bursdagsfeiring

Det er viktig å sette **barnet** som har bursdag i fokus. Vi har bestemte aktiviteter i samlingsstunden den dagen barnet har bursdag. Da får barnet velge lek og bursdagssanger, sende "bursdagsraketter" og vi dekker på til bursdagsbord. Bursdagsbarnet får velge farge på bursdagsduk, og pynter bordet med flagg. Bursdagsbarnet velger seg bursdagskrone og får være med å pynte den. Avdelingen går i bursdagstog gjennom barnehagen med bursdagsbarnet først, samtidig som de spiller på instrumenter og synger bursdagssanger.

Etter mat koser vi oss med forskjellig frukt, og så kan barna ha med seg litt is i tillegg. Vi har ingen kaker.

Mørketid

Vi markerer mørketiden med å ha pyjamasfest/mørketidsfest i barnehagen rundt 21. November, og da kan de som vil, komme i barnehagen i pyjamas. Vi synger sanger om stjerner, måner og så dramatiserer vi eventyret "Sover du ikke veslebjørn" Vi har fokus på månen og stjernene i denne måneden.

Advent og jule forberedelser

Vi starter jule- og adventsforberedelsene i slutten av november.

Barnehagen åpner adventstiden med **julegrantenning** 1. Desember. Da blir foreldre og foresatte invitert på gløgg og pepperkaker i lavoen, barna synger litt julesanger og vi tenner lysene på julegrana vi har ute. Dette starter normalt klokken 15:00

Vi besøker kirken på Finnsnes og ser på juleevangeliet som blir spilt der i desember. Samme tur besøker vi «pepperkakebyen» og dersom været tillater det har vi gang rundt juletreet på torget

13. desember og Lucia markerer vi med at førskolebarna går Lucia-tog i barnehagen. Det starter alltid rundt kl 15:00 og foreldre og foresatte er invitert til barnehagen. Etter Luciatoget har vi en liten forestilling med barna, vi koser oss sammen med julekaker, kaffe, gløgg og saft til barnehagen stenger

Vi har nissefest/ Grøttest i barnehagen en av de siste dagene før jul. Da henter vi nissen på låven, og han kommer til lavoen og besøker oss. Vi koser oss med grøt og nissen får smake, og deretter går vi rundt juletreet inne i barnehagen. Barna kommer i nisseklær denne dagen.

Vi har juleverksted i adventstiden. Det er ikke fokus på at ungene skal produsere julepynt og gaver i store kvanta, men vi prøver å motivere alle å lage litt som de har med seg i juleposen som de har laget når de tar juleferie. Kanskje ligger det en liten julepakke til foreldrene der som barna selv har laget.

Solfest

Vi markerer at mørketiden er slutt og sola er kommet tilbake. Vi har som tradisjon å dramatisere "Soleventyret" som er laget av **Stina Skoglund**. Dette dramatiserer vi inne eller ute dersom været tillater det. Solfesten markeres om lag den 21. januar.

Denne dagen baker vi boller og lager "solbollekake" som vi koser oss med på solfesten.

Samenes dag

6. februar er samenes dag og den markerer vi hele den uken ved å bli kjent med urbefolkningen og noe av kulturen til samene. Vi hører på samiske eventyr og sanger, lager små ting med de samiske fargene og vi lager samisk mat som Bidos, og har lassokasting ute.

Ski og vinteraktivitetsuke

Barnehagen oppfordrer foreldrene til å ha med ski til barna gjennom hele vinteren. Vi tilrettelegger for skilek og skiaktiviteter gjennom hele skisesongen. Vi arrangerer også organisert skiskole for Førskolen, men alle barn får veiledning og oppfølging når de er på ski i barnehagen. Vi bruker kun skistaver når vi skal på «skitur» men ved all «skilek» i barnehagen går barna på ski uten staver. Dette for at barna skal utvikle god balanse og ferdigheter på ski – noen som er lettere når vi ikke har staver i skileken

Det er lagt opp til korte og litt lengre turer gjennom vinteren, slik at de som har god erfaring får være med på lengre turer en de som nøyer seg med å gå bare litt på ski

Vi avslutter med ski -og akedag i barnehagen. Da får barna startnummer og vi har premieutdeling.

Karneval

Vi har lang tradisjon for å feire karneval i barnehagen, og hovedfokus er å våge og være den man er og å våge og kle seg ut og ta på seg en rolle, og kanskje tørre å få malt seg i ansiktet med ansiktsmaling. Vi synger karnevalssanger, lager masker og markerer med karnevalsfest. Da kler alle seg ut, vi lager pølsebod og har «katta» i sekken (Pinjata som barna slår hver sin gang på og som inneholder godteri)

Påske

Vi presenterer Påskebudskapet fra palmehelgen frem til 2. Påskedag. Vi bruker bordteater og flanellograffortelling, vi leker historien med å blant annet vaske føtter slik Jesus gjorde m.m

Vi drar også til kirken med de 2 eldste barnegruppene. De andre får høre fortellingen i barnehagen.

Vi fokuserer også på at påske feires med ulike grunner og tradisjoner.

Vi har påsketradisjoner gjennom forming og sanger.

Påskefrokost:

I forbindelse med påsken har vi påskefrokost for foreldrene. Denne er vanligvis siste fredag før påskeuken.

17. mai

Forberedelse til nasjonaldagen skjer ved at vi hører historier fra 17.mai, synger vårsanger og 17. Maisanger, øver på å gå i tog og har en vårfest i barnehagen med gelekake pyntet i Norges farger.

Private leker

Vi ønsker ikke at barna skal ha med private leker i barnehagen. Det er selvfølgelig lov å ha med bamse/kosedyr o.l som de aller minste bruker som trygghetsmoment når de er ny i barnehagen, eller når de skal sove.

Det eneste som er tillatt er ski. Vi ønsker ikke skistaver annet enn når det gis beskjed om det.

Det er ikke lov å ha med ”Rattkjelke” Kun ved spesielle anledninger, men da får dere beskjed om dette.

Toppturer

Det har i mange år vært tradisjon at førskoleklubben har gått til Varden (på Finnsnes) om våren . I tillegg har barnehagen innført nye toppturer for de ulike alderstrinnene. Pr høsten 2014 er det følgende toppturer

1 åringen: Eventyrhaugen (Asphaugen bak barnehagen)

2 åringen: (fjæra)utkikstoppen

3 åringene: «Trollskogen»

4 åringene: «Einerhaugen» (topp bak Silsandhallen), Storvannet sommer og vinter. Tortenlikollen.

5 åringene: «Einerhaugen», Storvannet sommer og vinter og Tortenlikollen. Furumoen lavvoen

5 åringen: Varden på Finnsnes som avslutningstur om våren

Sykdom blant de ansatte

Den som er syk skal melde fra kl 07:00 den dagen man er syk. Egenmelding skal leveres på personalweb.no samme dag eller den dagen man er tilbake på jobb. De som har flere enn 2 barn eller utvidet rett på omsorgsdager, utvidet rett i forhold til egenmelding via Nav må i tillegg levere skriftlig egenmelding for alle dager.

Sykemelding skal leveres styrer/daglig leder samme dag eller så snart det er mulig.

Syke barn i barnehagen

Som hovedregel skal barna være friske når de er i barnehagen. Barnet skal være feberfri og allmenntilstanden bør være av en slik grad at barnet har det bra i barnehagen

Ved diare og oppkast skal barnet være hjemme 2 – to dager (48 timer) etter siste ”runde”. Det er viktig å respektere dette, slik at vi forhindrer epidemi.

Ved øyesykdom kan barnet være i barnehagen, men ved en epidemi – dvs at barna får flere runder med sykdommen, personalet blir smittet og det er vanskelig å få bukt på problemet, må foreldre respektere at barnet må være hjemme til symptomene er borte.

Skadeskjema

Barnehagen har forsikret barna i Gjensidige forsikring og alle skader av betydning blir registrert forsikringselskapet. Dette blir også registrert i barnehagens HMS system.

Brann

Barnehagen har branninstruks og evakueringsplan som er slått opp på alle avdelinger.

Det gjennomføres 2 brannøvelser hvert år med evakuering. I tillegg er det øvelser med fokus på slukking.

Barnehagen deltar hvert år på den nasjonale brannvernuken i regi av norsk brannvernforening I tillegg er det en brannuke i februar.

Barnehagen har brannvarsling som er seriekoblet på hele barnehagen. Det er ikke direkte kobling til brannvesenet.

Barnehagens samarbeidspartnere

Foreldrene

- Foreldremøter og foreldresamtaler
- Veiledning

PPT –Pedagogisk psykologisk tjeneste

Tjenesten skal veilede om innhold og organisering av spesialpedagogiske tiltak for barn med spesielle behov eller behov for ekstra oppfølging. Arbeidet utføres primært ved å støtte og veilede pedagogisk personale i det daglige arbeidet med å tilpasse det ordinære barnehagetilbudet til de barna som ikke umiddelbart får fullt utbytte av det på samme måte som andre barn.

PPT kan også bistå med veiledning til foreldrene. Når barnehagen ønsker hjelp til enkeltbarn må foreldrene bli forespurt og gi sitt samtykke i at den pedagogiske –psykologiske tjenesten går inn i et konkret samarbeid med barnehage, et samarbeid foreldrene også blir tatt aktivt med i.

Spesialpedagogisk team kommer til barnehagen i de tilfeller et barn har rett på spesialpedagogisk hjelp etter opplæringsloven.

Helsesøster

Barnehagen samarbeider med helsesøster både i samarbeid med foreldre og som veiledere mot enkelt barn. Dette samarbeidet er også foreldrene deltakende i.

«Sjumilssteget»

Dette er et tverrfaglig samarbeid mellom flere etater: Barnehage, barnevern, helsesøster, fysioterapeut, Bup og Leder Odd Fredriksen, samt foreldrene kan delta. Denne gruppen har faste møter 4 ganger i året. Foreldre kan komme med veiledningssaker i forhold til foreldrerollen, barnet m.m. dersom de ønsker dette tatt opp i denne tverrfaglige samarbeidsgruppen.

Skolene

Vi samarbeider med alle skolene som vi har barn som sokner til. Det er en egen overgangsplan i forbindelse med overgang barnehage – skole.

Barnevernet

Etter lov om barnevernstjenester har kommunen gjennom det lokale barnevernet ansvar for å sette inn tiltak i de familier hvor barn ikke får en tilfredsstillende omsorg. Alle barnehageansatte er gjennom barnehageloven, uten hinder av taushetsplikt, pålagt å gi opplysninger til barnevernstjenesten når det er grunn til å tro at et barn blir mishandlet eller det foreligger former for alvorlig omsorgssvikt. På bakgrunn av slike opplysninger kan barnevernet foreta en undersøkelse av barnets situasjon og sette inn hjelpetiltak for barnet

Høgskoler og Videregående skoler

Vi har enkelte år studenter inne fra høgskolen i Tromsø og/eller Alta. Vi har også studenter fra høgskolen i Harstad – barnevernsstudenter. I tillegg samarbeider vi med videregående skoler.

Andre samarbeidspartnere

Pedagogisk Senter

Næringslivet

(kino, bibliotek, arbeidsplasser, butikker, posthus osv)

Lenvik kommune

Bup

Fysioterapitjenesten

Cominor og Senja Rutebil

Silsand Nord velforening.

Internkontroll

Det er barnehagens eier som er ansvarlig for å sørge for at det etableres internkontroll. Personalet skal utvikle faste rutiner for interkontroll og ansvarsfordeling med hensyn til å ivareta sikkerheten ved lekemiljøet i barnehagen.

Internkontroll er systematiske forbedringstiltak som er fastsatt i forskrift om helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheten. Disse tiltakene skal sikre at virksomhetens følger helse- miljø og sikkerhetslovgivning. Dette er for å sikre de ansatte et fullt forsvarlig arbeidsmiljø.

Asphaugen friluftsbarnhage er tilknyttet BARN-Nett internkontroll, og det er utarbeidet lokale retningslinjer som beskriver alle områder hvor barnehagen har internkontroll.

Klager

Dersom foreldre har klager som går på daglige rutiner som f.eks klær, bleier o.l tas dette opp med leder på avdelingen som barnet går på. Dersom dette ikke blir tatt hånd om sender foreldrene skriftlig klage til styrer/daglig leder i barnehagen, med eventuelt kopi til eier (eierstyrets leder) Er klagen av en slik art at det må opp på høyere nivå enn avdelingen, sendes denne skriftlig til styrer/daglig leder med kopi til eier.

Klager som ikke inngår i det pedagogiske arbeid kan sendes SU eller eier for barnehagen.

Det er ønskelig at all klage som klager mener er viktig å bør tas opp snarest, blir skriftliggjort/dokumentert skriftlig

Bare på denne måten kan den bli behandlet på en formell og redelig måte.

Bedriftshelsetjeneste

Asphaugen friluftsbarnhage er tilknyttet Private barnehagers landsforbunds bedriftshelsetjeneste. Alle ansatte må gjennomgå internkontroll og innføring i risikoanalyse i forhold til sitt arbeid- både fysisk og psykisk arbeidsmiljø.

Nærmiljøet

Barnehagen bruker nærmiljøet aktivt for opplevelser og erfaringer. Vi er i den unike situasjonen at vi har tilgang på både skogen og fjæra/havet rett utenfor barnehagens område.

Vi deltar også på arrangement på kulturhuset dersom det er noe for barn på dagtid.

Vi er har godt samarbeid med Silsand Nord sin velforening og har dermed fått utvidet utelekeklassen vår betraktelig. I tillegg har vi fått tilgang på et område i fjæra som vi kan disponere daglig, samt sette opp en lavvo eller gapahuk der.

Røyking og snusing.

Det er ikke tillatt å røyke eller snuse innenfor barnehagens nærområde. Dette gjelder hele døgnet. Med nærområdet menes også barnehagens turområde

Pauser

Personalet har en ½ time betalt lunsjpause midt på dagen, hvor personalet avløser hverandre ut fra vakt/turnus. Det er ikke lov å forlate barnehagen i pausen uten å avtale med leder. Personalet har betalt pause. Dersom de skal forlate barnehagens område må det avtales med leder, eller de må avvikle pausen uten lønn. Vi skal være disponible i pausen.

Avspasering

Personalet avspaserer dersom det er mulighet for det pga færre barn enn forventet. Det er laget eget arbeidsreglement for dette.

Det er derfor viktig at foreldre gir beskjed når barn har fri/ er syk osv, slik at personalet kan avvikle opparbeidet avspasering uten at det belaster barn og medarbeider, og at vi slipper å bruke vikar – som koster penger.

Personalet er selv ansvarlig å registrere opparbeidet avspasering på personalweb.no, samt legge inn ønsker å plan for å ta ut opparbeidet avspasering.

Vikar

Asphaugen friluftsbarnhage har som regel å bruke vikar når det er nødvendig. Vi ønsker å ha trygg og god bemanning også når det er sykdom i personalgruppen. Derfor er det viktig også her at vi har et godt samarbeid med hjemmet slik at vi får tidlig beskjed om morgenen om barn har fri eller av andre grunner ikke kommer i barnehagen.

Hver dag klokken 09:00 blir dagen planlagt endelig, og man ønsker da å vite om det er noen barn som ikke kommer, eller om det skal ringes etter vikar.

Det er i utgangspunktet ikke budsjett for vikar bruk alle ferie- og sykedager til personalet.

Vedlikehold og vaktmester ordning

Asphaugen friluftsbarnhage er foreldreid. Det er foreldrene som i samarbeid med daglig leder/styrer, har ansvar for å sikre vedlikehold av barnehagen. Noe blir utført på dugnad og noe blir utført av innleide håndverkere.

Hovedavtalen og Særavtalen for private barnehager

Hovedtariffavtalen

Hovedtariffavtalen mellom private barnehagers landsforbund –PBL arbeidsgiverseksjon og Fagforbundet, Utdanningsforbundet og Delta er et av de viktigste dokumenter som i hovedsak regulerer lønninger, pensjoner og andre arbeidsvilkår for de ansatte.

Ny avtale fra 1.5.2017

Asphaugen friluftsbarnhage har denne som gjeldende avtale da vi er medlem av PBL – A.

Møter

Det gjennomføres ulike møter blant personalet i barnehagen

Ledermøter: pedagogiske ledere har møte 2-4 ganger pr måned

Pedagogmøter: alle pedagogene har felles møte 2 ganger i måneden

Avdelingsmøter: avdelingene har avdelingsmøte 2-4 ganger pr måned.

Verneombudsmøte: gjennomføres 1 gang i måneden. Verneombud har kontortid 2 ganger i måneden

Morgenmøter klokken 0930 hver mandag og ellers etter behov. Det føres dagtavle med beskjeder og om organisering av dagene. Og det benyttes beskjeder på eBarnehage.

Medbestemmelsesmøter: disse gjennomføres mellom styrer og de ulike fagforeningene som er representert på arbeidsplassen. Må være minimum 2 medlemmer for å ha en representant på disse møter. Gjennomføres 3-5 ganger i året.

Myndighetsmøter styrer: Styrer deltar på disse sammen med de andre styrerne i både privat og kommunal sektor. 2 ganger i året

Personalmøter: Personalet har møte på kveldstid 10 ganger i året. I tillegg kan det komme prosjektmøter, kurs og annen møtevirksomhet som pågår på kvelden. Opplæring fra BHT, Førstehjelpskurs m.m.

Personalmøtene skal brukes til opplæring, planlegging, evaluering og samarbeid mellom avdelingene. Barnehagen er medlem av IBID – ideelle barnehagers interesseorganisasjon, sammen med andre ideelle barnehager i Troms. I den forbindelse deltar barnehagen på møter, kurs og samlinger i Tromsø.

Beredskapsplan

Det foreligger beredskapsplaner og risikovurderinger for ulykker, sorg, fysiske og psykiske overgrep mot barn, kriser m.m.

Barnehagen har alt dette lett tilgjengelig i en Kriseperm. Alt av beredskapsplaner ligger også tilgjengelig på «styrerassistenten» på nett, og dette har styrer og pedagoger tilgang til. Personalet har tilgang til HMS dokumenter gjennom personalweb.no

Lønnsutbetaling

Utbetalingsdato er den 20. hver måned.

Vikarer fører selv timelister som skal ligge tilgjengelig på barnehagens kontor.

Ferieordning

I følge barnehagens vedtekter skal alle barn ha 3 av 4 uker sammenhengende ferie i perioden 15.6 til 31.8. Foreldrene må ha meldt inn ferie til barna innen en frist fastsatt av styrer. Dersom det ikke blir meldt inn blir barna satt på ferie ut fra når det passer personalets ferieavvikling

Personalet har ferie i perioden 20.6 tom 14.8.

Det er ikke fast turnus på ferieavviklingen. Personalet kommer med ønsker hvert år, og ferien blir fastsatt av medbestemmelsesmøtet.

Opplysningsplikt

Barnehagens ansatte har opplysningsplikt til sosialtjenesten i ulike klientsaker. Opplysninger som blir gitt fra barnehagen til sosialtjenesten må ikke være taushetsbelagt

Taushetsplikten kan bare oppheves ved at den som har krav på taushet går med på å oppheve den.

Barnehagen skal også på eget initiativ gi sosialtjenesten opplysninger om forhold som bør føre til tiltak. Det er styreren som bør være den som gir opplysningene videre.

Taushetsplikt

Medlemmer av stiftelsesstyret, barnehagestyret, barnehageansatte, vikarer og andre som forvalter opplysninger vedrørende barn og deres foresatte tilknyttet Asphaugen barnehage, er underlagt taushetsplikt med hensyn til disse opplysninger

Opplæring og kompetanseutvikling for personalet

Asphaugen friluftsbarnhage ser det som veldig viktig og prioriterer at de ansatte skal få dra på kurs og opplæring som er relevant i forhold til barnehagens satsningsområder.

De ansatte kan selv søke seg på kurs via daglig leder, eller daglig leder tilbyr de ansatte relevante kurs og videreutdanninger.